

Alblasserdam, 28 januari 2024

**vijf broden en
twee visjes**

wonderbare spijzigingen

- ❑ 5 broden, twee visjes
- ❑ 5000 mannen
- ❑ 12 manden over

- Mattheüs 14:13-21
- Marcus 6:30-44
- Lukas 9:10-17
- Johannes 6:1-15

- ❑ 7 broden, enkele visjes
- ❑ 4000 mannen
- ❑ 7 manden over

- Mattheüs 15:29-39
- Marcus 8:1-9

Johannes 2

¹¹ Dit begin van de tekenen doet Jezus te Kana in Galilea, en Hij maakt zijn heerlijkheid openbaar, en zijn leerlingen geloven in Hem.

Johannes 20

³⁰ Jezus doet dan, ook veel andere tekenen voor de ogen van zijn leerlingen, die niet geschreven zijn in dit boek.

³¹ Maar deze dingen zijn geschreven, opdat jullie zullen geloven, dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en opdat jullie, die geloven, het aeonische leven hebben, in Zijn naam.

het Johannes evangelie

- afwijkend van de andere drie evangeliën
- Mattheüs, Marcus en Lukas => synoptische evangeliën
- syn-optisch => samen-(ge)zien
- veel overeenkomsten tussen deze drie
- Johannes schreef zijn evangelie later dan de andere drie
- vele verborgen aanwijzingen dat het Koninkrijk niet zou openbaar worden, maar verborgen
- had Johannes inmiddels, net als Petrus (2 Petr.3:16), de brieven van Paulus gelezen?

Johannes 6

¹ Na deze dingen ging Jezus weg naar de overkant van de zee van Tiberias in Galilea.

- nadat Jezus wordt afgewezen in Jeruzalem (Joh.5)

meta tauta apēlthen ho iēsous peran tēs thalassēs tēs galilaias tēs tiberiados
na deze-dingen -(hij)-ging-weg de Jezus aan-de-overkant van-de zee van-het Galilea van-het Tiberias

Johannes 6

¹ Na deze dingen ging Jezus weg naar de overkant van de zee van Tiberias in Galilea.

Johannes 5

³⁹ Onderzoek de Schriften (...) die zijn het, die van Mij getuigen,
⁴⁰ en jullie willen niet tot Mij komen, opdat jullie leven hebben.
(...)

⁴³ Ik ben gekomen in de naam van mijn Vader, en jullie nemen Mij niet aan. Als er een ander komt, in zijn eigen naam, die zullen jullie aannemen.

Johannes 6

¹ Na deze dingen ging Jezus weg naar de overkant van de zee van Tiberias in Galilea.

- Jezus vertrekt uit Jeruzalem
- naar de zee (van Tiberias)
- meer van *Kinnereth* (>Gennesareth)
- *kinor* = harp

Johannes 6

¹ Na deze dingen ging Jezus weg naar de overkant van de zee van Tiberias in Galilea.

Psalm 49

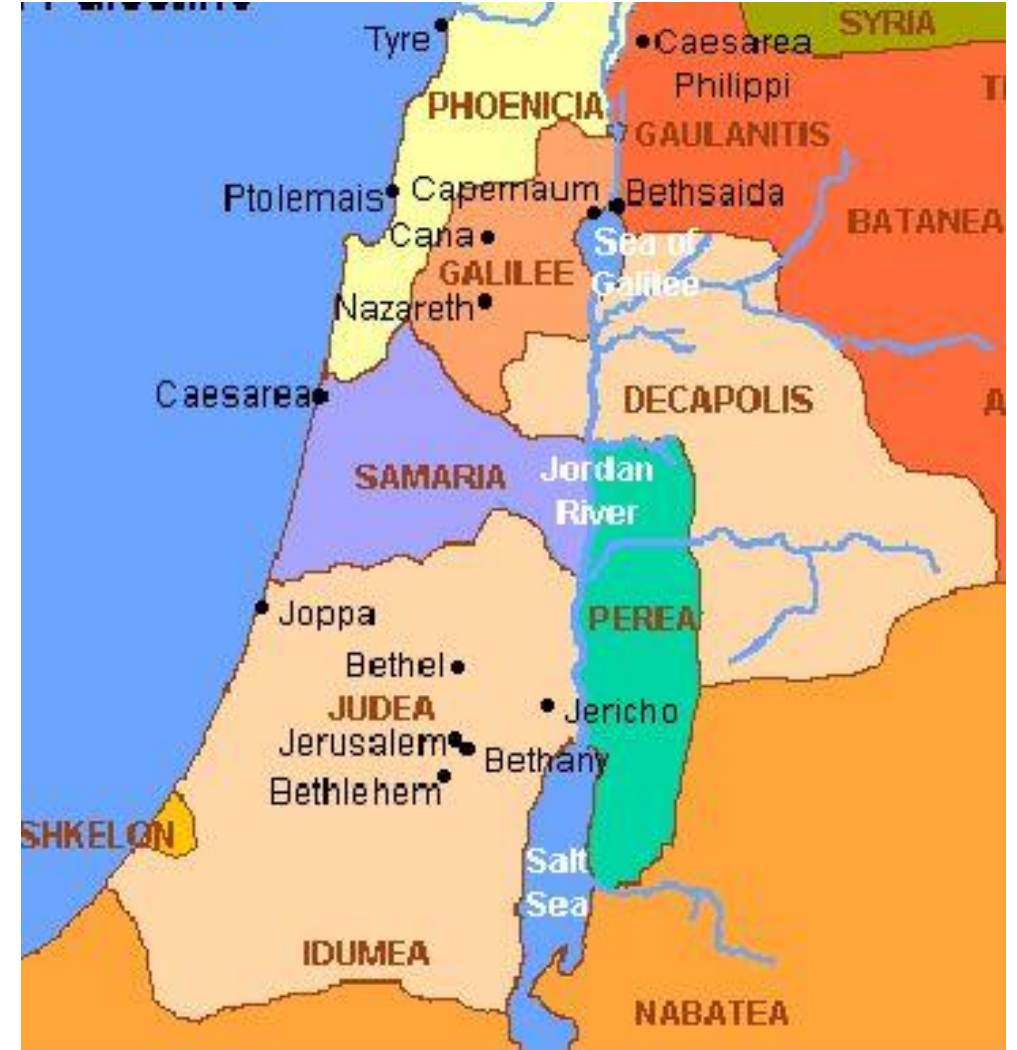
⁵ Ik zal mijn oor uitstrekken tot een spreuk,
ik zal mijn raadsel bij de harp openen.

Johannes 6

¹ Na deze dingen ging Jezus weg naar de overkant van de zee van Tiberias in Galilea.

- Galilea van de natiën
(Jes.8:23 Matth.4:15)

Johannes 6

² En een grote menigte volgde Hem, omdat zij de tekenen zagen, die Hij deed aan de zieken.

- uit de steden, naar de woestijn
(Matth.14:13; Marc.6:31; Luk.9:12)

ēkolouthei de autō ochlos polus hoti etheōroun ta sēmeia ha epoiei epi tōn asthenountōn
-(hij)-volgde echter hem verzamelde-mensenmassa talrijke dat -zij-aanschouwden de tekenen die -hij-deed op degenen |zwak-zijnde

Johannes 6

³ En Jezus ging de berg op, en Hij zat daar met zijn leerlingen.

- nadat Hij Jeruzalem verlaten heeft
- gaat Jezus opwaarts
- gezeten in een hoge plaats
(Ps.110:1; Ef.1:20; Kol.3:1; Hebr.1:3)
- waar Hij Zijn intimi verzamelt rondom Zich

anēlthen de eis to oros iēsous kai ekei ekathēto meta tōn mathētōn autou
-(hij)-kwam-naar-boven echter tot-in de berg Jezus en daar -hij-zat- met de leerlingen van-hem

Johannes 6

⁴ En Pesach, het feest van de Joden, was nabij.

- oorspronkelijk één van de hoogtijden van JAHWEH
- ook hier wordt afstand genomen van het Jodendom
- de wonderbare spijziging is een Pesach maaltijd
- feest van Pascha spreekt typologisch van de dood en opstanding van Christus
 - ✓ slachten van het paaslam
 - ✓ de dag van de eerstelingsschoof

ēn de eggus to pascha hē heortē tōn ioudaiōn
-(het)-was echter nabij het Pascha het feest van-de Joden

Johannes 6

⁵ Jezus, dan, heft de ogen op, en Hij zag, dat er een grote menigte naar Hem toe komt, en Hij zegt tot Filippus:
Waar vandaan zullen wij broden kopen, dat dezen kunnen eten?

eparas oun tous ophthalmous ho iēsous kai theasamenos hoti polus ochlos
~omhoog-heffende dan de ogen de Jezus en ~gadeslaande~ dat talrijke verzamelde-mensenmassa

erchetai pros auton legei pros philippon pothen agorasōmen artous hina phagōsin houtoi
|(hij)-komt~ naar-toe hem |hij-zegt naar-toe Filippus waarvandaan ? |dat-wij-zullen-kopen broden opdat |dat-zij-eten dezen

Johannes 6

⁶ Maar dit zei Hij om hem te beproeven,
want zelf wist Hij, wat Hij zou doen.

touto de elegen peirazōn auton autos gar ēdei ti emellen poiein
dit echter -hij-zei |beproevende hem zelf want °hij-had-waargenomen wat? -hij-stond-op-het-punt |te-doen

Johannes 6

⁷ Filippus, dan, antwoordde Hem:

Tweehonderd denariën brood is voor hen niet voldoende, als ieder een klein beetje zal krijgen.

- o het woord *denarius* komt van *denarius nummus*, wat *munteenheid van tien* betekent, want zijn waarde was aanvankelijk 10 as (Wikipedia)

apekri^{thē} autō [*ho*] philippos diakosiōn dēnariōn artoi ouk
-(hij)-antwoordde hem de Filippus van-twee-honderd denariën broden niet

arkousin autois hina hekastos brachu [*ti*] labē
|(zij)-zijn-voldoende voor-hen opdat ieder beetje iets |dat-hij-in-ontvangst-neemt

Johannes 6

⁸ Eén van zijn leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, zegt tegen Hem:

legei autō heis ek tōn mathētōn autou andreas ho adelphos simōnos petrou
|(hij)-zegt tot-hem één van-uit de leerlingen van-hem Andreas de broer van-Simon Petrus

Johannes 6

⁹ Hier is een jongetje, dat vijf gerstebroden heeft, en twee visjes.
Maar wat betekent dit voor zovelen?

- *gerst* => verwijst naar de dag van de eerstelingsschoof (Lev.23:11)
- de dag van de opstanding van Christus!
- *vijf* => genade, verborgenheid

estin paidarion hōde hos echei pente artous krithinous kai duo opsaria alla tauta ti estin eis tosoutous
er-is jongetje hier die (hij)-heeft vijf broden van-gerst en twee vismaaltjes maar deze-dingen wat? (het)-is tot-in zó-velen

Johannes 6

⁹ Hier is een jongetje, dat vijf gerstebroden heeft, en twee visjes.
Maar wat betekent dit voor zovelen?

- vissen => uit de zee > beeld van de natiën (Opb.17:15)
- twee => 2000 jaar, Jood en heiden, enz.
- vissentijdperk

estin paidarion hōde hos echei pente artous krithinous kai duo opsaria alla tauta ti estin eis tosoutous
|er-is jongetje hier die |(hij)-heeft vijf broden van-gerst en twee vismaaltjes maar deze-dingen wat? |(het)-is tot-in zó-velen

Johannes 6

¹⁰ En Jezus zei: Laat de mensen gaan zitten.

En er was veel gras op die plaats.

Zo zaten dan de mannen in getal van ongeveer vijfduizend.

- zitten => letterlijk: achterover leunen
- positie van rust
- in groepen van 50 en 100 (Marc.6:40; Luk.9:14)
- Obadja *verborg* 100 profeten in groepen van 50 in een *spelonk* voor Izebel (1 Kon.18:4)

eipen ho iēsous poiēsate tous anthrōpous anapesein
-(hij)-zei de Jezus -doet! de mensen achterover-leunen

Johannes 6

¹⁰ En Jezus zei: Laat de mensen gaan zitten.

En er was veel gras op die plaats.

Zo zaten dan de mannen in getal van ongeveer vijfduizend.

Psalm 23

¹ JAHWEH is mijn Herder, mij ontbreekt niets.

² Hij doet mij neerliggen in grazige weiden.

ēn de chortos polus en tō topō
-(hij)-was echter gras veel in de plaats

Johannes 6

¹⁰ En Jezus zei: Laat de mensen gaan zitten.

En er was veel gras op die plaats.

Zo zaten dan de mannen in getal van ongeveer vijfduizend.

- de mannen worden geteld (Ef.4:13)
- vijf > genade, verborgen
- duizend > Opb.20:3

anepesan oun hoi andres ton arithmon hōs pentakischilioi
-(zij)-leunen-achterover dan de mannen het getal ongeveer vijfduizend

Johannes 6

¹¹ En Jezus, dan, nam de broden, en Hij dankt, en Hij deelt ze uit aan hen, die daar aanliggen. Evenzo ook van de visjes, zoveel als zij wilden.

o leven en overvloed!

kai keleusas tous ochlous anaklithēnai epi tou chortou labōn tous pente artous kai tous duo ichthuas
en bevelende de verzamelde-mensenmassa's zich-neer-te-vlijen op het gras nemende de vijf broden en de twee vissen

anablepsas eis ton ouranon eulogēsen kai klasas edōken tois mathētais tous artous hoi de mathētai tois ochlois
omhoog-kijkende tot-in de hemel hij-zegent en brekende hij-geeft aan-de leerlingen de broden de echter leerlingen aan-de verzamelde-mensenmassa's

Johannes 6

¹² En als zij verzadigd worden, zegt Hij tegen zijn leerlingen:
Verzamel de overvloedig brokstukken,
opdat er toch niets verloren zal gaan.

- Petrus zegt over de huidige tussentijd dat God geduldig is
“niet bedoelende dat enigen verloren gaan” (2 Petr.3:9)

hōs de eneplēsthēsan legei tois mathētais autou sunagagete
als echter [~]zij-worden-gelaafd hij-zegt *tot-de* leerlingen van-hem verzamelt !

ta perisseusanta klasmata hina mē ti apolētai
de [~]overvloedig-zijnde brokstukken opdat toch-niet iets [~]dat-het-verloren-zal-gaan~

Johannes 6

¹³ Zij, dan, verzamelden ze, en zij maken twaalf manden boordevol met de brokstukken van de vijf gerstebroden, wat overgebleven was van degenen die gevoed worden.

- nadat de 5000 gevoed zijn, wordt de overvloed van de vijf (gerstebroden) verdeeld over de 12 (manden)
- na deze *huishouding van genade* zal Israël het leven ontvangen

sunēgagon oun kai egemisan dōdeka kophinous klasmatōn ek tōn
-zij-verzamelden dan en -zij-maken-boordevol twaalf draagmanden van-brokstukken van-uit de

pente artōn tōn krithinōn ha eperisseusan tois bebrōkosin
vijf broden van-de gerst die -(zij)-zijn-overvloedig aan-degenen °gespijzigd-hebbende

Johannes 6

¹⁴ Wanneer, dan, de mensen zien, welk teken Jezus doet, zeiden zij: Dit is waarlijk de profeet, die in de wereld komt!

hoi *oun* *anthrōpoi* *idontes* *ho* *epoiēsen* *sēmeion* *elegon* *hoti*
de dan mensen |waarnemende welk -hij-doet teken -(zij)-zeiden dat

houtos *estin* *alēthōs* *ho* *prophētēs* *ho* *erchomenos* *eis* *ton* *kosmon*
deze |(hij)-is waarlijk de profeet degene |komende~ tot-in de wereld

Johannes 6

¹⁵ Jezus, dan, wetende, dat zij zouden komen en Hem wegnemen, om Hem koning te maken, trekt Zich weer terug op de berg, Hij alleen.

iēsous oun gnous *hoti* mellousin erchesthai kai harpazein auton
Jezus dan wetende dat zij-staan-op-het-punt te-komen~ en weg-te-grissen hem

hina poiēsōsin basilea anechōrēsen palin eis to oros autos monos
opdat dat-zij-zullen-maken koning -hij-trekt-zich-terug weer tot-in de berg hij alleen

Samenvatting:

- Jezus wordt afgewezen in Jeruzalem
- en wendt Zich tot de (volkeren)zee
- Hij gaat naar een hoge plaats (>berg) en is daar gezeten met Zijn leerlingen
- daar voedt Hij de 5000 met leven en overvloed
- een illustratie van de huidige tijd
- nadat de 5000 gevoed zijn, blijven er 12 manden over
- een uitbeelding dat hierna het leven aan Israël zal worden gegeven, het herstel van Israël

tweede wonderbare spijziging

- ☐ 7 broden, enkele visjes
- ☐ 4000 mannen
- ☐ 7 manden over

- Mattheüs 15:29-39
- Marcus 8:1-9

tweede wonderbare spijziging

- na de spijziging van de 5000 volgt de spijziging van de 4000
- na de verborgenheid volgt de openbaring van het Koninkrijk
- in de zevende dag (van 1000 jaar)
- na een verblijf in het buitenland (>Syro-Fenicische vrouw)
- op de 3^e dag (valt samen met de 7^e dag: Joh.1:29, 35, 44; 2:1)
- 4000 mannen (>de vier hoeken van de aarde)
- zeven broden
- zeven manden over
- op de zevende dag (>Sabbat) van duizend jaar ontvangt heel de wereld via Israël leven en overvloed!